مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

احسان‌الله ارینزی ۲۰۲۳/۰۵/۲۴

نړیوالي ټولنې

۴۷ برخه

ملګری ملتونه
ټولنیزه او اقتصادي شورى
تخصصي بتستونه
۷ -- د مخابراتو نړیواله ټولنه(International Telecommunication Union (ITU
(اقتصادی او ټولنیزه شورى)
د مخابراتو او مخابراتي وسایلو د پرمختګ له امله، د ۱۹ پیړی په نیمایي کې، د سیم لرونکي مخابراتو ځای بیسیم ونیو. له هغه ځایه چې د بیسیم کارولو، په نړیواله کچه د یو شمېر هېوادونو موافقې ته اړتیا درلوده؛ د ځینو هېوادونو تر مینځ څوارخیز تړونونه لاسلیک شول.
په کال ۱۹۵۰ کې د استریا - جرمنی تلګرافي ټولنه جوړه شوه چې ګڼ شمېر هېوادونو پکې غړیتوب واخیست.
لږ وروسته د لویدیځې اروپا اسپانیا، بلجیم، پرتګال، سویتزرلند او فرانسې هم په ورته اقدام لاس پورى کړ او د (اروپا تلګراف ټولنه) یې جوړه کړه .
د سیمه ییزو ټولنو جوړېدو، د نړیوالو ټولنو د جوړېدو اړتیا پیاوړی کړه. له همدې امله د کال ۱۸۶۵ په مې کې، په پاریس کې د ۲۰ هېوادونو په ګډون د (تلګراف) لومړنی نړیواله ټولنه جوړه او (د تلګراف نړیوال کنوانسیون) تصویب شو. د کال ۱۹۰۶ په نومبر کې په لندن کې د ۲۷ هېوادونو په ګډون، د (راډیو تلګراف) لومړنی کنفرانس جوړ او (د راډیو تلګراف نړیوال کنوانسیون) تصویب شو. دې کنوانسیون په سمندرونو کې د بېړیو ترمنځ اړیکې او ارتباطات جبري وګرځول.
له پاسنیو دوو کنوانسیونونوڅخه وروسته، د تلګراف او راډیوتلګراف پخواني کنوانسیونونه، په یو نوي کنوانسیون کې یوځای شول. د کال ۱۹۳۲ په دسمبر کې د (مخابراتو نړیوال کنوانسیون) تصویب او د کال ۱۹۳۴ په جنورى کې نافذ شو.
له دویمې نړیوالې جګړې څخه وروسته، اتلانتیک سیټي کنفرانس، په مخابراتي مقرراتو کې د پام وړ بدلونونه راوستل او د مخابراتو نړیواله ټولنه د یوه تړون له مخې، د ملګرو ملتونو د یوه تخصصي بنسټ په توګه ومنل شوه(۱۹۴۷).
په کال ۱۹۵۲ کې د بوینس ایرس (ارجنتاین) غونډې، د مخابراتو د نړیوالې ټولنې په اساسنامه کې ځینې اصلاحات راوستل. نوی اساسنامه په ۱۹۵۴ کې نافذه شوه. له دې وروسته د ژنیو غونډې، په ۱۹۶۵ کې د مونتریال غونډې او په کال ۱۹۷۳ کې د مالاګاټورمولینوس غونډې، د ITU په کنوانسیون کې ځینې نور تعدیلات هم منظور کړل.[1]
غړیتوب: یو هیواد هغه وخت د ITU غړیتوب اخستلای شی چې د استازو کنفرانس ۶۶.۶۶%رایې تر لاسه کړی. ITU دوه ډوله غړی لری:
الف – عادی یا بشپړ غړی چې په غونډو کې د ګډون او رایې حق لری،
ب – فرعی یا ترلی غړی (هیوادونه/ ناخپلواکه سیمې) چې رایه نه شی ورکولای.
اوس – اوس ITU ټول ۱۹۳عادی او ۷۰۰ فرعی یا ترلی غړی (علمی او تخنیکی شرکتونه) لری.[2]
اهداف:
ITU په فني، تګلاریزو او پراختیایي برخو کې لاندې اهداف لري:
- د مخابراتي تاسیساتو او آسانتیاوو د اغېزمنو پراختیاوو او عملیاتو ملاتړ،
- مخابراتي خدماتو ته د ټولو خلکو لاسرسی او د خدماتو د ګټورتیا لوړول،
- د نړۍ د اطلاعاتو په ټولنه او اقتصاد کې، د مخابراتي وسایلو او خدماتو په وړاندې د لرلیدو د پراختیا ننګه،
- له پرمختیایي هېوادونو سره د مخابراتي خدماتو د پراختیا له پاره، د مالي او انساني سرچینو(منابع)څخه د کار اخیستنې په موخه، فني او مشورتي مرستې،

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

- د رادیو فریکونسي ګانو ټاکل او د فریکونسیګانو د ویش ثبتول،
- په بیلابیلو هیوادونو کی د رادیو فریکونسی ګانو د تداخل د مخنیوی په برخه کی د هڅو همغږی،
- د مخابراتی خدماتو له پاره د تیټو بیو د ټاکلو هڅی،
- د څیړنو ترسره کول، د سپارښتنو صادرول او د غړو هیوادونو په ګټه، د مخابراتی مسایلو په هکله مشوری او وړاندیزونه،
- د مخابراتي پرمختګونو په برخه کي پرله پسي څېړني او د اطلاعاتو شریکول.

جوړښت: ITU دا اداره کوونکی ارګانونه لری: د واکمنو استازو شوری، اداری شوری، اداری کنفرانس او کمیټی.
- مشرتابه کنفرانس :Plenipotentiary Conferenmce د ټولني تر ټولو عالي ارګان چې د غړو هېوادونو، له واکمنو استازو څخه جوړ دی او هر څلور کاله وروسته یو ځل غونډه کوي.
د ټولنی په اساسنامه کي احتمالي تعدیلات، د ټولني د تګلار وټاکل، د بودجي تصویب، د اداري شوری د راپورونو څېړل، د نویو غړو ټاکل، د کارکوونکو د معاشونو ټاکل، له نورو ټولنو سره په پخوانیو هوکړو بیا کتنه او څېړنه او د ITUد سرمنشي، مرستیال او مشرانو چارواکو ټاکنه، د دې کنفرانس له واکونو څخه دي.
- اداري کنفرانس: دا کنفرانس د واکمنو استازو د کنفرانس په وخت کي، د ټولو غړو په ګډون جوړېږي او دا واکونه لري: د تلګرافي – رادیویي او تلفوني مقرراتو نوی کول او عمومي کول او فریکانسونو د ثبت د نړیوالي کمېټي ټاکل.
- اداري شوری: د ITU اداری شوری ۴۶ غړي لري چې د هېوادونو د جغرافیوي وېش له مخې، د کنفرانس له لوري ټاکل کېږي. اداري شوری په کال کي یوځل غونډه کوي؛ خو د اړتیا په وخت کي هر وخت غونډې کولای شي.
اداری شوری د ITU د دوو کنفرانسونو په مینځ کي، د چارو مسوولیت په غاړه لري. د اداري شوری غټې دندې دا دي: له نورو نړیوالو ټولنو سره د ITU د فعالیتونو همغږي کول؛ د مخابراتو سکتور په عمومی پراختیا، مخابراتی ستندرد کول او د ټولنی د سرمنشی د کارونو څار، د کلنی بودیجي تصویب او د دارالانشا په مالي برخه نظر ساتل.
- دارالانشا: دارالانشا د ITU د ټولو ورځنیو کارونو مسوولیت په غاړه لری. د دارالانشا په سر کی سرمنشي ځای لري اچی په ټولو اداری او مالی کارونو څار ساتی او د ټولو فعالیتونو همغږی کوی.
- د رادیویی مخابراتو برخه او کمیتی: د ټولنی دا څانګه په دوو کلونو کی یو ځل، د سیمه ییزه او نړیوالو رادیویی مخابراتو د غونډو د جوړولو او رادیویی بورد کارونه مخ ته بیایی.
د مخابراتی ستندردونو کمیټه په څلورو کلونو کی، یو ځل د مخابراتو د ستندرد کولو مجلسونه جوړوی او د تخنیکی او عملیاتی چارو او بیو د ستندردونو د جوړولو له پاره کار کوی. د مخابراتو د پراختیا کمیټه هر څو کاله وروسته یو ځل، په نړۍ کی د مخابراتی خدماتو د پراختیا او پرمختیا غونډی برابروی او د بیلابیلو هیوادونو، مولدینو او سوداګریزه شرکتونو تر منځ همغږی پیاوړی کوی.[3]
فعالیتونه: ITU د ملتونو تر مینځ د ګډو اهدافو له پاره، د مخابراتي آسانتیاوو د همغږۍ، له مخابراتو څخه د کار اخستنی په برخه کي د نړیوالو همکاریو د پراختیا، د عامه ګټو له پاره د مخابراتي وسایلو د عصري کولو د پرمختیا او د مخابراتو په ډګر کي، د پرمختللو ستندردونو د جوړولو په برخه کي، ډېر بریالیتوبونه ترلاسه کړي دي.
ITU د بېلابېلو هېوادونو د مخابراتو د مامورینو د روزنې او د سیمه ییزه مخابراتي شبکو د جوړولو له پاره، له غړو هېوادونو سره مرستي کوي.[4]
مقر: د ITU مرکز په ژنیو(سویتزرلند) کی موقعیت لری.
په ITU کي د افغانستان غړیتوب: په کال ۱۸۹۸ (۱۲۶۷ هـ ش) کي، د کابل په ارګ کي سیم لرونکی تلفون ولګول شو. لس کاله وروسته د ارګ شمال لور ته، د ۲۵ لینونو په ظرفیتیو سویچ په کار واچول شو. په ۱۹۱۴ کي دوه کیلو واته تلګراف د بابر په بڼ کي نصب شو. افغانستان په ۱۹۲۸ کي د تلګراف د نړیوالی غړیتوب تر لاسه کړی دی.[5]

---

[1] نړیوال سازمانونه، محمد نظیم سعیدی، ص ۱۸۴-۱۸۳
[2] Intl Organization, Conference and Treaties, page – ۲۰۶
[3] سازمان های بین المللی، نامزد داکتر محمد اکبر زاهد، ص ۱۸۹-۱۹۰
[4] سازمانهای بین المللی، داکتر محمدغفوری ، ص ۲۴۶-۲۴۴
[5] سازمان های بین المللی، نامزد داکتر محمد اکبر زاهد، ص ۱۹۰

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزي بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په ځیر و لولئ